

Bitidningen

**SVÄRM-
SPECIAL!**

BIHÄLSA: ALLT OM VINTERENKÄTEN

MALMÖ: BIKUNSKAP I SKOLAN

SVERIGES BIDLARES RIKSFÖRBUND
BIIDLARNA

Allt för biodling Välkomna till vår butik i Skåne!

Biredskap, vaxhantering,
foder, glasburkar
& gott kaffe!

Vaxsmältare

Stort utbud med
riktigt bra priser!

Se produkterna
på vår hemsida. ▶

Stort
sortiment
biredskap

AB Lindhagens Bigårdar
Norra Grönby, Anderslöv
Telefon: 0410-280 95
www.lindhagen.se

LP's Biodling AB

Av Biodlare För Biodlare

VI HAR ALLT TILL DIN BIODLING!

- SERVICE • KVALITET
- KUNSKAP • OMTANKE

DET SJÄLVKLARA
VALET FÖR BIDLARE
I SVERIGE.

0533-631 11
SHOP@LPSBIODLING.SE

BUTIKENS ÖPPETTIDER:
MÅN-TORS: 9-15.30
FRE: 9-13.30
FRUKOSTSTÄNGT: 10-10:30
LUNCHSTÄNGT
MÅN-TORS: 13-13:30

TELEFONTIDER:
MÅN-FRE: 8-14.30
FRUKOSTSTÄNGT: 10-10:30
LUNCHSTÄNGT: 13-13:30

WWW.LPSBIODLING.SE

MÅNADENS TIPS

OKTOBER MÅNAD

lennart.johansson@biodlarna.se

Nu börjar
den intensiva delen
av säsongen ta slut och
det är dags att summe-
ra årets biodlarinsatser.

Här kommer några viktiga saker att tänka på i oktober

- Sortera bort mörka vaxramar och skicka på rensning/omsmältning.
- Förse flusteröppningen med musskydd för att hindra ovälkomna gäster.
- Om samhället är yngelfritt är det kanske dags att oxalsyra behandla mot varroa.
- Se över utrustningen. Gör rent kuplådor, spärrgaller med mera, så att du är väl förberedd för nästa säsong.

LENNART JOHANSSON, utbildningsansvarig Biodlarna

OKTOBER 2022

Medlemstidning för Sveriges Biodlares Riksförbund

Årgång 121

Månadens text

från Monica Larsson om Året i bigården utgår denna gång på grund av sjukdom.

- 4 Världskongressen 2025
- 6 Ordföranden har ordet
- 7 Valberedningen efterlyser namn
- 8 **TEMA SVÄRMNING:** Årets svärmsäsong vecka för vecka
- 10 En svärmfångares sommarnöje
- 12 Fler uppfinningar efterlyses
- 14 Plantera höstlökar för binas skull
- 16 Här står honung på skolschemat
- 20 Bihälsa: Så blev resultatet av årets övervintringsenkät
- 22 Farsta-Södertörn firade 110 år!
- 24 Första bimuseet öppet igen
- 27 Föreningskunskap: Årsmötet
- 29 Almanackan, Vi minns
- 31 Kontakt

Redaktör: Lena Grape Lilliehorn

E-post: bitidningen@biodlarna.se

Ansvarig utgivare: Förbundsordförande Björn Dahlbäck, bjorn.dahlback@biodlarna.se

Bitidningen ges ut i 12 nummer årligen, varav två nr är dubbelnummer. Tidningen utkommer strax före aktuell månad.

Material- och annonsinformation: Se sidan 31.

Nästa manusstopp: den 1 OKTOBER, alltid en månad före utgivningsdag.

Tryck: Ljungbergs Tryckeri AB.
Trycks på miljövänligt svenskt papper, G-Print från Arctic Paper, Grycksbo. ISSN 0006-3886

Läs mer på: www.biodlarna.se

STYRELSEN HAR ORDET

Man ska aldrig ge upp

Arbete ger utdelning – om än att det kan ta tid. 2012 provade Sverige lyckan att få världskongressen Apimondia till Sverige, 2017 gjorde Danmark ett första försök att få den till Danmark. Ingen av oss lyckades.

Men man ska inte ge upp. Det kan vi konstatera när vi nu i ett samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark vann omröstningen i Istanbul för Apimondia 2025. Så tillsammans klarade vi det!

Vad är då Apimondia, för er som inte har full kontroll på det?

Det är i huvudsak en organisation av forskare inom alla delar av biodlingsvärlden som möts vartannat år. Allt från rena teknikfrågor till forskning kring den genetiska strukturen på bin kan avhandlas. Den här världskongressen, som samlar biodlingsintresserade från hela världen, har under fyra dagar föreläsningar såväl på mycket hög nivå som intressant information för oss vanliga biodlare.

Årets konferens i Istanbul hade mer än 600 "abstracts" (föreläsningar eller skrifter). Det var en bantning jämfört med ett normalt år, eftersom kongressen flyttats med kort varsel, både när det gällde plats och tid. Cirka 4000 besökare var på plats, något som också är mindre än det normala. Kongressen brukar samla 6000-8000 besökare i vanliga fall.

Men vad krävdes för att vinna omröstningen? Och vad har vi lärt oss?

1. Skicka inget som behövs vid mötet med separat frakt! I vårt fall var det 49 t-tröjor... De fastnade i tullen för kontroll. Som tar två månader.

2. Massor med förhandlingar krävs med de länder som sitter på rösterna och analys av vad de behöver uppnå för att vara intresserade av att rösta på oss. Ett exempel: ett land som exporterar stora volymer av honung är inte intresserat av att stötta ett annat land som exporterar, utan väljer hellre oss som importerar.

3. Det krävs också hårt slit i många år, som visar att vi VERKLIGEN vill arrangera kongressen. 2012, 2017, 2019 och nu slutligen 2022 har vi gått runt med våra vikingahjälmor, skaffat oss kontakter och sagt att vi vill göra detta.

Det som inte syns utåt är alla möten och organisationsplanering mellan oss tre länder senaste året. Nästan varje vecka har det varit något möte.

Till sist: Apimondiakansliet har besökt oss för att se om våra planer och platser är vad som behövs och även granskat de utflyktsplatser som kan komma på tal 2025. Det är viktigt att det ger något, både för forskaren och gemene biodlaren.

LEO DE GEER
Förbundsstyrelseledamot
leo.degeer@biodlarna.se

Skandinavien arrangerar världskongressen år 2025

Sveriges Biodlares Riksförbund, Norges Birøkerlag och Danmarks Biavlterforening har vunnit värdskapet för biodlarnas världskongress Apimondia 2025. Det stod klart efter delegaternas omröstning vid kongressen i Istanbul.

Apimondia Scandinavia kommer att äga rum på Bella Center i Köpenhamn under september 2025. Därmed kommer Bella Center att fyllas med upp till 10 000 deltagande biodlare, forskare och andra med intresse för biodling.

Kongressen erbjuder utställningar, möten samt vetenskapliga och praktiska presentationer. I samband med kongressen arrangeras tekniska utflykter runt om i Danmark, Sverige och Norge, så att de många deltagarna kan få en spännande inblick i våra länder och vår biodling.

Sverige

Björn Dahlbäck, ordförande för Sveriges Biodlares Riksförbund, kommenterar:

– Jag är väldigt glad att Apimondia äntligen kommer till Skandinavien. Kongressen i Köpenhamn kommer att innebära ett lyft för svensk och nord-europeisk biodling.

– Det kommer att bli ett fullspäckat program med massor av underbara föreläsningar och en mäsas där allt inom biodling visas, fortsätter han. Förbundet ska nu tillsammans med Norge och Danmark starta planeringen.

– Även om mässan blir i Köpenhamn kommer dagliga bussturer att ske över Öresund där vi visar svensk biodling, säger Björn Dahlbäck. Börja redan nu att planera för att kunna ta er till Köpenhamn under dessa fantastiska dagar!

Den skandinaviska delegationen jublar på scenen, när omröstningens resultat stod klart. Nu väntar världskongress i Köpenhamn i september 2025.

Danmark

Rune Havgaard Sørensen, sekretariatsledare för Danmarks Biavlterforening:

– Vi gjorde det! Som en flock vikingar med målet att hemföra rätten att hålla den 49:e Apimondia-kongressen under 2025. Vi är redan ett fantastiskt skandinaviskt team! Genom att få världskongressen till vår del av världen får vi besök av världens ledande forskare inom biavel.

– Vi får ett ymnighetshorn av vetande och inspiration från hela världen serverat på vår egen hemmaplan, fortsätter han. Om så bara en liten andel av de skandinaviska biodlarna deltar, kan vi lyfta kunskapsnivån och utveckla vår biodling.

– Vårt första mål är att marknadsföra kongressen om ett år, vid världskongressen i Chile. Vårt startskott går först då.

Norge

Hilde Merete Øverby, generalsekretärare för Norges Birøkerlag säger:

– Vi kan vara stolta att vi har vunnit, det är styrka i god gemenskap! Tack vare goda förberedelser, ett gott organiserat samspel lett av Danmark – och en ordentlig gemensam slutspurt under årets kongress i Istanbul – vann Skandinavien Apimondia 2025. Detta är stort!

– Det kommer att lukta honung över hela Köpenhamn under veckan, förklarar hon nöjt.

– Vi hoppas att våra medlemmar utnyttjar tillfället att möta en hel ”värld” med ett mål för ögonen – att diskutera forskning om bin, bihälsa, driftstekniker, att utbyta produkter och tjänster, nätverk och kunskap. Det är så spännande!

MS Biredskapsfabriken AB

www.biredskapsfabriken.se

Biredskap sedan 1941

Töreboda Vax

Vi rensar och vaxar ditt vax
och desinficerar dina ramar.
Det har vi gjort sedan 1940-talet.
Vi är godkända hos
Jordbruksverket och KRAV.

Jordbruksverket
Regnr SE468013

KRAV-godkänt
renseri

Bivaxkakor
Cellstorlekar:
4,9, 5,1, 5,3 mm
och drönarvax

**BIVAX KÖPES!
DAGSPRIS**

**Tänk på att ta
vara på vaxet!**

**INLÄMNING AV RAMAR OCH VAX
1 OKTOBER - 31 MARS**

Vaxet ursmält, ramen desinficerad.
Vi har även föreningspris på vaxhantering.

Hos oss kan du välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och kolliantal. Ska vi kassera några
ramar efter rensningen? Skriv "eldas" på kollit. **Max 20kg/kolli!**

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller thymolrester (t.ex. från
Apiguard) i sitt vax. Därför särbehandlar vi ditt vax om du skriver
ett intyg med namn, adress och tel nr och märker dina kollin med
"SÄRBEHANDLAS".

**Våra återförsäljare och depåer hittar du på
www.biredskapsfabriken.se**

Vi har vaxsmältare för
biodlingar i alla storlekar!

Datumstämpel
stämpla bäst
före datum.

Etiketter och sigill
för din honung.

Etikettdispensar
manuell, vändbar.

Trött på att tappa förhand?

Vi är återförsäljare för
Nassenheider tappmaskiner
i toppkvalitet!

Glasburkar, flaskor och lock.
Hör med oss för kvantitetspriser.

**Välkomna att
besöka vår stora
butik, 6 hallar,
1300m²!**

Alltid i centrum!

TÖREBODA

Butiksadress: Dalagatan 14, Töreboda
info@biredskapsfabriken.se
Tel 0506-102 73

Öppettider: Mån-Fre 09.00-16.00
Lunchstängt: 12.30-13.30
Stängda dagar se
www.biredskapsfabriken.se

Allt för biodlaren
Stor som liten

Att sänka priset är en dålig väg att gå

Hösten har börjat göra sig påmind. Stora delar av årets biodling är passerad. För många återstår varroakontroll och eventuell bekämpning, slutskattning, invintring och oxalsyrabehandling runt lucia. Hur honungsskörden blivit brukar variera över landet. På vissa platser bra, på andra sämre än genomsnittligt. 2021 var ett år då fler biodlare än vanligt fick mycket honung. Samtidigt har vi blivit fler biodlare och fler har utökat sin biodling. Det betydde att flera uppköpare 2021 tog in mer än vanligt och därför nu står med honung kvar. Priset hos flera uppköpare har i år sänkts runt tio procent och man har heller inte möjlighet att köpa samma mängder som tidigare. Några biodlare kommer att stå med honung kvar.

BJÖRN DAHLBÄCK
ordförande Biodlarna
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Enligt vår medlemsundersökning är det sex procent som har ekonomi som främsta drivkraft i biodlingen. Betyder det att övriga saknar intresse för honungspriset? Jag tror inte det. Redan vid några kupor blir ofta överskottet så stort att varken familjens konsumtion eller ”gå bort”-gåvor är tillräckligt. I tider med stort överskott kan det vara frestande att sänka priset, vilket ju också är en konsekvens av den fria marknaden. Jag tror det är en dålig väg att gå. Försök att ha lite is i magen. Honung blir inte dålig av att lagras en vinter eller två. Priset går kanske upp. Men samtidigt blir burkar, vinterfoder och drivmedel dyrare, så alla kanske inte har råd att vänta på betalning.

För övrigt ser jag en viss omstrukturering bland honungsproducenter. Från att det tidigare ofta varit ”bigubbar” med dryga femton samhällen som haft biodlingen vid sidan om mycket, ser jag i dag strukturerade företag där man tydligt och ekonomiskt satsar på en bisyssla vid sidan om ordinarie arbete. (Om man tar bort tydligt och strukturerat är jag själv en sådan.) Men jag tror samtidigt att de som räknar med ett ekonomiskt överskott på biodlingen behöver justera sina kalkyler. Men så är det ju inom all affärsmässig verksamhet.

Vad händer om förutsättningarna ändras och lönsamheten sjunker?

Vi ska också veta att priset som uppköpare betalade i Sverige är det avsevärt högsta i norra EU. I flera länder runt femtio procent av det svenska. Vi har samtidigt en situation med många biodlare med få samhällen, vilka inte har samma krav på lönsamhet.

Vad betyder allt detta? Jag tror vi får förvänta oss att det händer saker för honungsproducenter. Precis som för andra livsmedelsproducenter är tillvaron just nu både pressad och osäker. Det kommer nog att gå både ner och upp.

På sociala medier förekommer alltid böljande diskussioner om priset på honung. Någon sa mig att rätt pris är vad köparen vill betala och säljaren accepterar. Säljer vi det kunden efterfrågar, eller vill vi att kunden ska köpa det vi producerar?

Vi har i dag en stor variation av produkter och begrepp inom honungsmarknaden. Den färska nyslungade primörhonungen, olika sorthonung, kakhonung, pressad honung, lokal honung, ekologisk honung, flytande honung, krämig eller fast honung. Alla med olika pris och efterfrågan. Därtill ska läggas den importerade honungen, där vi vet att fusk ofta förekommer. Det blir alltid omöjligt att konkurrera prismässigt med rissirap med honungssmak.

Vad gör då förbundet?

Det finns två saker vi inte ska göra. Dels ska vi inte använda medlemmarnas pengar för någon reklamkampanj, dels ska vi inte försöka oss på att bli någon ny aktör på honungsmarknaden, Mantorp 2.0. Beträffande både priset på inköpt honung och mängden har vi ingen påverkan. Förbundet sålde för övrigt anläggningen i Mantorp 2011 och har inga kopplingar dit i dag. Vi tittar på situationen och följer utvecklingen. Hur som helst behövs svenska bin för att pollinera svenska bär, frukt och växter. Just nu ser vi ingen kris. Vi sänder i alla sammanhang budskapet att välja svensk honung. Där vet vi att det finns nästan 17 000 medlemmar som är ambassadörer för våra fina produkter som kommer från bikuporna.

Ha det bra!

Biodlarna har riksförbundsmöte vartannat år.
I april 2023 är det dags igen.

Nu ber valberedningen om era bästa förslag till ledamöter i den nya styrelsen.

Har du tips om namn till ny förbundsstyrelse i vår?

Enligt gällande stadgar ska SBR ha riksförbundsmöte (RFM) i april 2023. Valberedningens uppdrag innebär att vi ska lämna förslag på förbundsstyrelse, två revisorer, två personer som justerar protokollet och är rösträknare samt mötespresidium.

Under vårt förberedelsearbete kommer vi att prata med och lyssna på alla som är valda till dessa funktioner i dag och även med kanslipersonalen för att bilda oss en bred och allsidig uppfattning.

Viktiga faktorer är att förbundsstyrelsen fungerar väl som grupp, har ett bra inre samarbete och verkar i ett öppet klimat där många åsikter kommer fram innan man går till beslut. Det innebär bland annat att det är bra med en blandning av människor med olika kön, egenskaper och erfarenheter.

Ett förtroendeuppdrag på riksnivå i SBR innebär en hel del ideellt arbete, men också reseersättning och ett måttligt dagsarvode för sammanträden. Det är både fysiska möten då man träffas i samma lokal och digitala möten då man kan sitta kvar på hemmaplan. Mellan samman-

trädena sker kommunikationen per dator, så ledamöter bör vara beredda att läsa sin epost så gott som dagligen. Ledamöterna i förbundsstyrelsen deltar också i kommittéer, arbetsgrupper och kan vara SBR:s representanter vid kontakter med myndigheter.

Vi tar gärna emot synpunkter från distrikt, föreningar och enskilda medlemmar och vi vill ha förslag på personer som kan tänkas fungera väl på någon central post i förbundet. Vi lovar sekretess och kommer inte att sprida den information vi får utanför vår grupp.

Valberedningen inför RFM 2023 består av
Stig Hansson (sammankallande), bistig46@gmail.com eller 0709-60 91 23,
Monica Selling, monicaselling@telia.com eller 0738-45 85 15,
Lotta Fabricius Kristiansen, lotta.fabricius@apinordica.se, 0707-35 28 58,
Erik Hedman, erikheedman@hotmail.com eller 0705-28 47 16,
Sture Käll, sture.kall@telia.com eller 0738-34 50 16.

Valberedningen genom
STURE KÄLL

Förtydligande om amerikansk yngelröta

En text i Bitidningen nr 9 om problem i södra Sverige med amerikansk yngelröta behöver förtydligas.

Eva Forsgren, docent vid Sveriges lantbruksuniversitet, dementerar en mening i texten där det sägs att bitillsynsmännen måste avvakta analys för att ta beslut att elda bisamhällen.

– Det stämmer inte, skriver hon. De har fortfarande enligt lagen rätt att ta beslut om att elda bisamhällen med synliga sjukdomssymptom, men ska samtidigt ta ett kakprov och skicka in till NRL för bihälsa för konfirmation.

– Om de skickar in kakprov till oss där det finns symptom, dvs sjuka larver, gör vi ett snabbtest samma dag som vi får in provet och ringer dem direkt för preliminärsvaret, förklarar Eva Forsgren. De behöver alltså inte alls vänta länge på konfirmerande svar.

– Om kakprovet däremot inte innehåller några synligt sjuka larver gör vi en mikrobiologisk odling av prover som tar sju dagar, men då ska man komma ihåg att enligt lagen ska enbart samhällen med synliga sjukdomssymptom brännas.

– Att enbart påvisa bakterien räcker alltså inte, och det är här som lagen behöver stramas åt. Inte genom att bränna fler bisamhällen, men förslagsvis genom att ålägga någon form av saneringsåtgärd för att bli av med de extremt långlivade bakteriesporerna.

LENA GRAPE LILLIEHORN

BeeFuture Fonda

BeeFuture AB

Fler kakor /kg

100% Svenskt

Få DITT vax valsat från DINA egna ramar

Fullt utrustat renseri

Anlita oss ÅRET RUNT 0762-331036 beefuture.se

SVÄRMTELEFONEN

Ny rekordsommar för svärmt

Tredje sommaren med svärmttelefonen slog alla rekord. Totalt 4 067 samtal till den 4 september, varav 79 procent kunde kopplas till en svärmfångare.

– Det här är så bra fakta som vi kan få fram efter tre säsonger. Statistiken bygger på inringda samtal, telefonen känner inte av mer än att det ringer.

Ann-Sofie Alfsdotter på Biodlarnas kansli är nöjd. Hon är den som hittade på svärmttelefonen och nu arbetar hon med att förfina funktionerna.

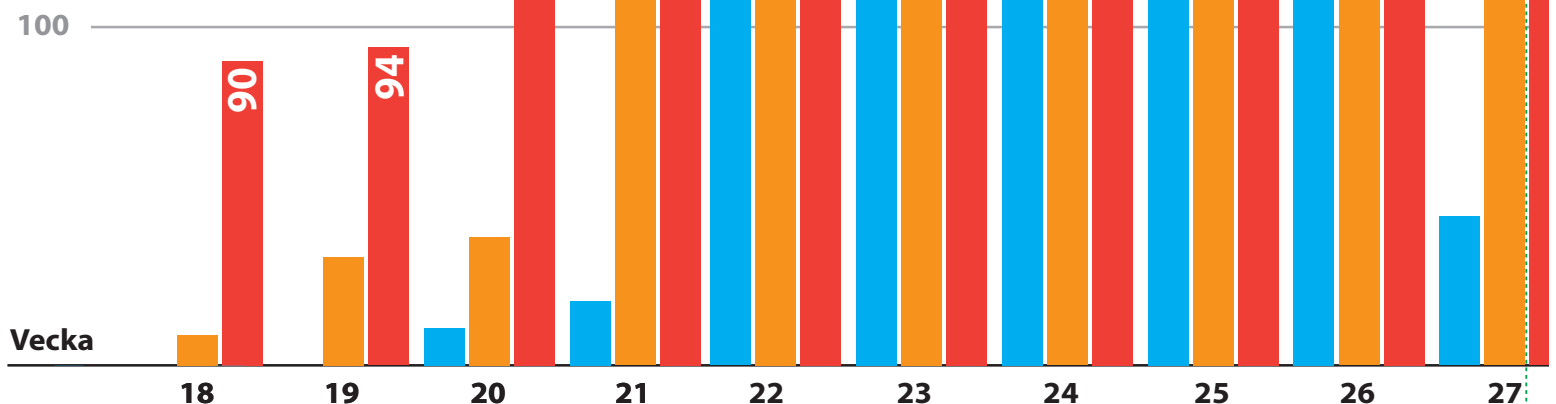
Hur summerar du säsongen 2022?

– Det har ringt betydligt mer i år. Och det ringer fortfarande.

Trots att det finns över 500 svärmfångare ser hon fortfarande vita fläckar även i de tätbefolkade områdena. Det kan saknas någon i ett visst postnummer, trots att det kan finnas många svärmfångare runt omkring.

– Jag vet att vi har 550 svärmfångare i databasen, men under säsongen kan det hända att några avaktiverar sig när de inte får plats med fler bin. Då vore det ju bra om vi kan få in fler. Det har ju ringt folk till mig, som fått mitt nummer direkt

Samtal per vecka

itelefonen

Ann-Sofie Alfsdotter har skapat svärmtelefonen.

av en kommun, som jag fått hjälpa med att leta i närliggande områden för att någon ska kunna hämta svärmen.

– Drömmen vore att få en ”perfect match” för varje postnummer, säger hon och skrattar lite. Då blir det inte så långt att åka för svärmfångaren. Annars får systemet fortsätta att leta på de fyra första siffrorna och blir det ingen träff då söker det på de tre första postnummersiffrorna.

Ann-Sofie har fått önskemål om att man i stället ska kunna slå in koordinater för svärmen, eller kommunnamn. Men det är inte möjligt att hantera. Allmänheten vet inte koordinaterna till platsen de är på, dessutom ska det gå enkelt att knappa in platsen på en telefon. Postnummer är i dag den bästa lösningen.

– Det är jättespännande. I augusti ringde det både från Råneå och Boden, när man kunde tro att svärmandet skulle vara över.

– Att det finns svärmfångare är nummer ett. Sedan bygger ju systemet också på att det finns

människor som ser svärmen – och som känner till telefonnumret. För varje säsong som går sprids det.

Hon säger att en återrapportering om svärmsamtalen är en framtidsdröm, men fortfarande en nött att knäcka.

– Var det en bisvärm eller ett getingbo? Hur gick det? Om vi visste mer skulle statistiken bli riktigt intressant. Men där är vi inte än.

Ann-Sofie skickade ut information om svärmtelefonen till alla landets kommuner i våras.

– Det har varit väldigt välkommet, säger hon och berättar om tackmejl från kommuner. Men det gäller att nöta in det, även om jag märker att det gett effekt.

Hon kommer även att ha uppföljningsmöte med Anticimex i höst, för att veta hur de upplevt tjänsten.

Hon har på inget sätt slutat fundera på hur tjänsten kan utvecklas. En sak hon gärna skulle se är att svärmfångare kunde skriva svärmdagbok.

Så om du har fört svärmdagbok i år får du gärna skicka in den, hälsar hon. Hon önskar sig exceldokument med datum,

Kopplade samtal

År	Kopplade	Ej kopplade
2020	549	572
2021	1 910	652
2022	3 213	854

Årets första samtal

Det första svärmsamtalet sedan telefonen öppnats den 1 maj i år ringdes dagen efter, 2 maj kl 12:19 i Uddevalla.

Svärmdagar i topp

De här dagarna ringde flest till svärmtelefonen:

1. 5 juni	173 samtal
2. 17 juni	137 samtal
3. 9 juni	121 samtal

Svärmdistrikt i topp

De här distrikten har haft största antalet svärmar under sommaren 2022.

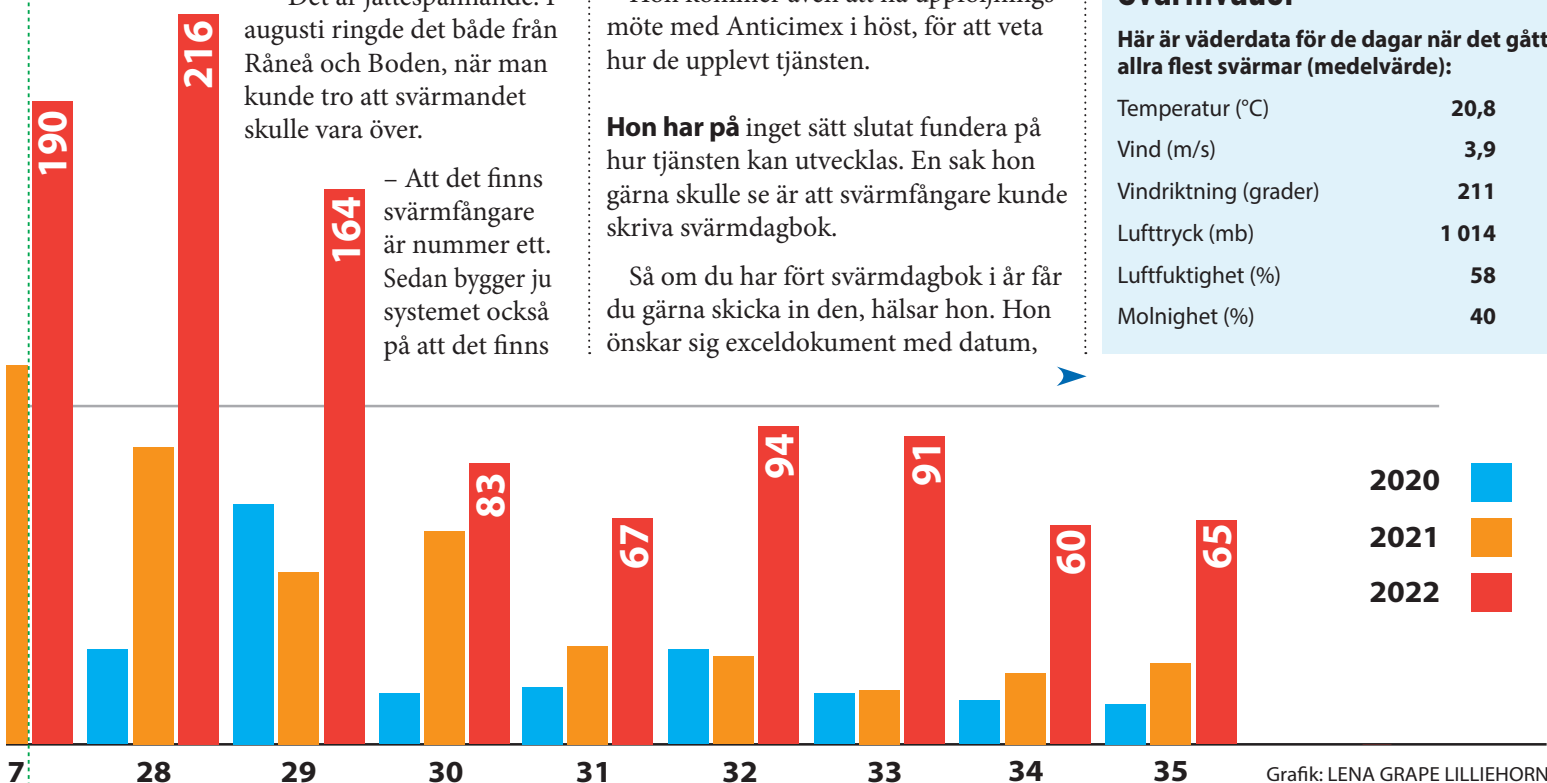
Att notera, det här är också distrikt där det finns väldigt många bisamhällen, så kanske inte så konstigt.

1. Skåne
2. Östergötland
3. Stockholm

Svärmväder

Här är väderdata för de dagar när det gått allra flest svärmar (medelvärde):

Temperatur (°C)	20,8
Vind (m/s)	3,9
Vindriktning (grader)	211
Lufttryck (mb)	1 014
Luftfuktighet (%)	58
Molnighet (%)	40

Grafik: LENA GRAPE LILLIEHORN

En av svärmarna som Jan Bjernler hämtade in, efter att biodlaren åkt på tre veckors semester runt midsommar.

Foto: JAN BJERNLER

Telefonen har fortsatt ringa i september

► plats och hur det hela avlöpte. Hon säger också till alla som är intresserade av att bli svärmfångare nästa år:

– Anmäl er redan nu! Sedan vill jag uppmana dem som vill fortsätta nästa säsong, men känner att de är klara för i år att pausa sig, i stället för att avregistrera sig. Då finns de med till nästa år och slipper komma ihåg att aktivera sig igen.

En annan sak hon vill förmedla är att det är onödigt att själv ringa och testa att svärmtelefonen fungerar. För det gör den.

Vi kontaktar svärmfångaren Jan Bjernler utanför Kristianstad, som vi skrev om i Bitidningens majnummer, för att höra hur sommaren varit.

– Att vara svärmfångare passar mig, jag får komma ut och träffa folk. Folk blir jätteglada när jag kommer som en räddare i nöden. Överlag är det så positivt när man dyker upp.

Sommaren har gått i vågor, berättar han.

– Jätteintensivt runt midsommar, under två-tre veckor ringde det varje dag. Ovanpå det fick jag en egen svärm som gick. Jag följde efter den, precis som det står i Jordabalken att ”du må följa dem över stock och sten”. Så jag följde den

400–500 meter bort och plockade hem den. Skälet var troligen platsbrist.

– **Cellerna kan** ju sitta var tusan som helst. Vi är ju bara människor så det är lätt att missa. Jag och hustrun var i bigården och hörde plötsligt ett jädra liv på en annan kupa, och så gick svärmen.

– Det spelar ingen roll hur svärmtröga bin man har, fortsätter han. Först var jag ute och tog en jättefin svärm, där biodlaren hade åkt på tre veckors semester mitt i säsongen. Svärmen hängde tio centimeter över marken, så jag bara lyfte på grenen med en kupa under och rystade till. Det tog två minuter så var den infångad.

– Tre dagar senare ringde samma person direkt till mig och då hade det gått en svärm till.

Den senaste svärmen han fångade in i början av september var ett samhälle som etablerat sig i en starholk. De hade nog tänkt stanna där i vinter, men icke.

– Jag fick låna en saxlift och åka åtta meter upp och samla in svärmen. Så sommaren har varit ett äventyr. Någon var till och med villig att såga upp golvet på sin ovanvåning, men då sa jag nej.

– Förra sommaren tyckte jag var extrem, säger Jan Bjernler, men den här var ju ännu värre. Här i Skåne börjar säsongen

tidigare, vi skattar två veckor tidigare än normalt. Vi har skattat fyra gånger, mest på grund av brist på skattlådor.

Fortfarande i början av september ringe det på svärmtelefonen på Biodlarnas kansli, men i lite mer varierande grad än under högsäsong. Några veckor tidigare, den 22 augusti, registrerades 18 samtal, dagen efter inte ett enda.

– Det var fint väder den 22:e, säger Ann-Sofie, som har koll även på vädret.

Hon kommer nu att skicka ut en utvärdering till de registrerade svärmfångarna. Hon har en uppmaning till alla:

– Besvara gärna utvärderingen! Det är den bästa input vi kan få för att kunna utveckla vidare.

Svärmtelefonen öppnas igen den 1 maj nästa år. Ann-Sofie har en del nya idéer. Och Jan Bjernler ska börja bygga egna kupor, efter att ha fått en bordssåg i födelsedagspresent...

– En stor skillnad i år har varit att det normalt är stort försommardrag, säger han. Sedan brukar det vara lugnt i juli och i augusti kommer det en ny puckel. I år har det inte varit så, utan konstant drag tills slutet av augusti. Det har inte varit någon paus, utan fullt ös hela tiden.

LENA GRAPE LILLIEHORN

En svärmfångares dagbok

” Jag sitter nu i slutet av säsongen och försöker sammanfatta detta år som svärmfångare.

Jag har varit ansluten till svärmtelefonen sen jag hörde talas om den och ångrar det inte en sekund. Jag tyckte att det var mycket att göra under 2021, men 2022 är helt otroligt.

Vår lilla biodling har dubblat antalet samhällen trots försäljning av produktions samhällen och svärmar står faktiskt för en hel del av tillskottet.

Vad jag och min fru Ida Malmström funderar mycket över är att många biodlare anser att det är en skam att ha en svärm som går. Svärmandet är ju binas naturliga sätt att föröka sig och självklart ska vi som biodlare göra allt för att förebygga detta. Men vi är också människor och människor begär misstag. Vill ett samhälle svärma kan det vara svårt att upphäva svärmlusten, även om det går.

Många pratar om svärmtroga bin, jag ser det mer som att du har mer eller mindre svärmlugna bin.

Uppstår förhållanden för svärming kommer de att smita vare sig du vill det eller inte. Vi såg på ett tv-program (Hjälp, vi har skaffat en bondgård) och där gick det en svärm. De ringde sin mentor och sa ”våra bi har rymt”. Vi tycker det är en bra beskrivning av vad som sker, bina rymmer.

Är vi svärmfångare då så mycket bättre på att förebygga svärmar än övriga biodlare? NEJ.

Vi har gjort drottningavläggare för att avhjälpa svärmlusten, men lik förbannat rymde ett gäng tack vare den där lilla cellen vi missat (mänskligt att fela). Däremot hade vi turen att se när de rymde iväg och kunde hämta hem rymlingarna.

Som biodlare bör vi faktiskt kunna säga ”ja, jag har haft svärm/-ar” och då ta bort skammen kring detta.

Ett tips till alla (som borde vara självklart) är ... åk inte på tre veckors semester kring midsommar och lämna bina med

en HLS skattlåda och inget mer (verkligt exempel i sommar, där två svärmar ringdes in från samma person).

I år räknar jag ihop hela 23 kontakter med privatpersoner i den regionen vi verkar i, och då vet jag att vi är mer än en svärmfångare som är aktiva.

Normalt fungerar det så här för mig när det ringer:

Jag svarar alltid tydligt ”Svärmttelefonen, Janne”, så att uppringaren vet att den kommit rätt. Därefter tar jag reda på var de är (både geografiskt och hur svärmen är placerad), och ställer några frågor huruvida det är getingar, vildbi eller honungsbi. Ibland får de ta en bild och skicka till mig.

Jag uppskattar sedan hur lång tid det kan ta innan jag är där. När samtalet är över kontrollerar jag om det är inom övervakningsområde eller inte, packar ihop det jag behöver och kör iväg.

Vad är det då som är så kul med svärmar?

För mig är det leendena man möts av, att man hjälper någon med ett problem. Ibland får man en kopp kaffe, ibland glass, och vid varje kontakt får man frågor och kan svara vad gäller bin, biodling, svärmar, vildbin etc.

Ibland går husägaren in och gömmer sig när de pekat ut den ”otäcka svärmen hundra meter i den där riktningen” och

ofta, väldigt ofta, står de på behörigt avstånd och fotar och frågar. Inte sällan får man ett ”wow, att du törs” och då, just DÅ, är ett perfekt tillfälle att förklara hur det fungerar.

Att bin inte är aggressiva, att de inte är alltför benägna att stickas, då de dör av det.

Var gör jag då av svärmarna? Jo, jag placerar dem i vår svärmbigård, en bigård dedikerad till enbart svärmar. Här låter vi dem vara kvar hela säsongen, ser hur de utvecklas, ser om det är snälla bin eller inte. Ibland bestämmer vi oss för att byta ut drottningen, ibland inte. Några av våra trevligaste samhällen har sitt ursprung i svärmar.

Framförallt handlar svärmbigården om att vi inte vill riskera våra övriga bin om det skulle finnas sjukdom hos en svärm. Nu är det endast Buckfast i området vi verkar i, så jag behöver inte fundera på vilken typ av hounsbi det är.

Kombinationen av att träffa folk, att hjälpa folk med vad de ser som ett problem, att prata med dem om bin och framför allt få med sig ett blivande samhälle hem och se hur de snabbt, enormt snabbt, utvecklar sig från en liten klump bi till ett honungsproducerande samhälle är det som är det bästa med svärmfångandet.

Vill du träffa folk och hjälpa dem med vad de ser som ett problem, så tycker jag verkligen att du ska anmäla dig till svärmttelefonen. Tro mig, det är värt det.

Ska jag erkänna så tror jag faktiskt att plocka in svärmar är bland det roligaste med biodlingen. ”

JAN BJERNLER

Tre bilder från kreative Jonas Staf i Mattmar i Åre kommun. Först Jonas i aktion med BeeBuster vid en kanal i en skorsten, sedan en bild av BeeBuster och under det Jonas själv utan sin skyddsklädsel.

► BeeBuster klarar en skorstenssvärm

Dags för lite allsång, sjung med nu:

If there's somethin' strange in your neighborhood, who ya gonna call?

GhostBusters!

If it's somethin' weird an' it don't look good, who ya gonna call?

GhostBusters!

Ungefär så kan Jonas Staf i Mattmar, väster om jämtländska Östersund, nynna när han rycker ut för att ta hand om en svärm. Han känner sig som en GhostBuster i sin mundering, så när han i våras hittade på en vikbar ram för att locka tillbaka en svärm som satt sig i en skorsten, var det klart:

– Ramen skulle heta BeeBuster!

Jonas Staf i Storsjöbygdens Bf är ganska ny som biodlare, han är inne på tredje året. Men kreativ har han alltid varit.

Och han gillar att försöka rädda svärmar.

– Jag byggde om ett par biramar så att de går att hissa ned i en kanal på skorstenen. Jag tänkte att det borde gå att stoppa ned färdiga ramar. Låt BeeBuster hänga där över natten – och nästa morgon är det bara att dra upp svärmen.

Han har sålt några ramar, men säger också att det är lätt att tillverka själv.

– Man kan också prova med en lång slang och hälla ned bittermandelolja. Den lukten skyr de, säger han. Problemet är ibland att få ned slangen under svärmen, så att de väljer att flyga ut. Det var då jag hittade på ramen.

Själv har han sex samhällen med nordiska bin. Han är svärmfångare sedan i år.

– Det är roligt när man lyckas med att fånga in bina, så jag måste ju prova.

Vilket är ditt bästa redskap för att fånga en svärm?

Har du också hittat på ett fiffigt redskap för att fånga svärmar?

Svärmfångaren Jan Bjernler använder bland annat en poolhåv med ett omsytt örngott. Jonas Staf har skapat sin BeeBuster, som kan underlätta för att plocka upp en svärm ur en skorsten.

Är du nyfiken på att veta mer om Jonas idé och se videon, kolla på beebuster.se. Och dela med dig, du också, av dina bästa idéer och knep!

Mejla in ditt tips – gärna med bild – till Biodlarnas ann-sofie.alfsdotter@biodlarna.se inför nästa säsong.

LENA GRAPE LILLIEHORN

Så kan du förhindra att det går en svärm

De flesta människor vet att bin kan svärma. Att bin svärmar är artens naturliga sätt att föröka sig och fortleva.

Biodlarna strävar efter att öka antalet bisamhällen utan svärmning genom olika skötselmetoder. Trots biodlarens åtgärder svärmar ibland bina.

Svärmning innebär att drottningen tillsammans med hälften av bisamhället flyger iväg. De sätter sig i en buske eller ett träd i en gemensam klunga (=svärm). Därifrån skickar svärmen ut spejarbin för att hitta en ny bostad.

Tiden att hitta ny bostad kan variera från någon timme till upp till flera dagar. Ofta hittar bina ett ihåligt träd, en skorsten eller liknande, där de tycker att svärmen kan bosätta sig.

För att kunna ta reda på bisvärmen måste den hämtas innan de bosätter sig permanent.

En svärm som sätter sig i ett ihåligt träd eller på annat ställe där ingen har koll på bina kan ur smittsynpunkt bli ett stort problem. Svärmen kanske bär på amerikansk yngelröta och ingen har koll på var den befinner sig. Av det skälet är det viktigt att så fort som möjligt lokalisera var svärmen har slagit sig ner.

Vill man absolut inte ha en svärm, finns det några metoder som kan förhindra det.

Det bästa sättet att förhindra svärmning är att på våren, när samhället utvecklas och blir större, är att bygga ut. Drottningen behöver gott om plats för sin äggläggning.

Ett annat sätt är att vingklippa drottningens ena vinge (man klipper endast bort den yttersta spetsen på ena vingen). Den här metoden hindrar inte svärmning, men eftersom drottningen inte kan flyga iväg blir svärmen kvar i bigården

Vingklippning är ett sätt att hålla kvar en drottning vid kupan.

och man fångar lätt in den igen. Man kan även sätta på en drottningfälla (ett spärrgaller på flusteröppningen).

Upptäcker man att samhället dragit upp drottningceller, är det oftast lönlöst att börja skära bort cellerna. Samhället kommer ändå att fortsätta dra upp celler, när svärmlusten väl satt igång.

Då kan man i stället dela samhället och skapa ett nytt (avläggare). Oftast tar man den gamla drottningen och flyttar henne till en ny kupa, tillsammans med några ramar täckt och öppet yngel. Man flyttar även över några ramar med nektar och pollen och fyller på med utbyggda ramar och vaxmellanväggar. Ta även med några ramar med bin i avläggaren. Sedan flyttar man det nya samhället ett stycke ifrån moderssamhället, för att i möjligaste mån hindra att de vuxna bina flyger tillbaka dit.

När man ser att samhället vill svärma är det även viktigt att kontrollera om den gamla drottningen finns och att det finns nylagda ägg. Det kan vara så att den gamla drottningen har dött och då sker ett så kallat stilla byte utan svärmning.

Det finns flera sätt att dela ett samhälle, så fråga gärna någon erfaren biodlare i din förening hur de brukar göra.

LENNART JOHANSSON

Vill du också bli svärmfångare?

Den 1 maj 2023 öppnar fjärde säsongen av Svärmtelefonen – den automatiska tjänst som hjälper allmänheten att hitta en biodlare som kan hämta/fånga in svärmar.

Kan vi täcka upp ännu fler delar av Biodlar-Sverige så kommer tjänsten bli mer träffsäker. Alla svärmfångare är till stor nytta – ni hjälper allmänheten, sprider kunskap, bygger varumärke – och framför allt: ni bidrar till god bihälsa.

Man kan vara flera svärmfångare i samma postnummerområde. Samtalen fördelas då rättvist mellan dem som är anmälda i området.

Uppfyller du nedanstående är du välkommen att anmäla dig till Svärmtelefonen. Du kan göra det redan nu, så är du med från starten nästa år.

Du måste:

- **Vara medlem** i Sveriges Biodlares Riksförbund.
- **Varit biodlare** i minst tre år.
- **Genomgått en** grundutbildning inom biodling eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskap.
- **Känna till** och vara uppdaterad om gällande lagstiftning för flytt av bin.
- **Samtycka till** att dina personuppgifter delas med din förening och andra svärmfångare.

Anmäl dig som svärmfångare via länken på startsidan på biodlarna.se eller scanna QR-koden nedan för att komma direkt till anmälningsformuläret.

Har du frågor är du välkommen att höra av dig till Ann-Sofie Alfsdotter, 0142-48 20 04, eller ann-sofie.alfsdotter@biodlarna.se

Dags att plantera höstlökar

Nu är det hög tid att plantera de vårblommande lökväxterna!

Vårblommande lök ska planteras så snart som möjligt efter köp för att löken inte ska torka ut och kvalitén försämrans. Förvara lökarna svalt och luftigt fram till planteringsdagen.

För att samla energi och kunna blomma från år till år behöver blasten vissna ner helt på våren/försommaren. De flesta vårblommande lökväxter gillar väl-dränerad något sandig jord och vill växa i sol till halvskugga.

Vid plantering bör lökarna planteras på ett djup av två-tre gånger sin egen höjd. För att ge löken extra energi och god etablering är det bra att tillföra långtidsverkande gödning i planteringsgropen. Benmjöl uppskattas av de flesta lökväxter. Glöm inte att vattna för att löken ska börja bilda rötter och etablera sig väl. Och täck gärna jordytan ovan lökar med löv.

PINGSTLILJA

Pingstliljan blommar senare än den närbesläktade påskliljan. Pingstliljans mitt, eller bikrona som den egentligen heter, är kortare än påskliljans trumpet.

Oavsett det är de alla vackra vårblommor som uppskattas av våra pollinerare, men oftast ratas av rådjur och harar!

Pingstliljan föredrar att planteras i en väl-dränerad jord i vandrande skugga. Lökarna ska planteras ner djupt, cirka 20 cm och gärna med minst 10 cm emellan. På rätt växtplats förökar den sig.

Helst ska pingstliljan ner i jorden innan september är slut, för att hinna rota sig ordentligt. Men vid milda vintrar fungerar även senare plantering.

VÅRKROKUS

Krokusen finns i en mängd färger, såväl enfärgade, flerfärgade som spräckliga. Krokus planteras cirka 5–10 cm djupt. Man kan med fördel sätta grupper av lökar på olika djup för att förlänga blomningen. Lök som planteras djupare blommar något senare.

Den trivs i väl-dränerad jord i sol till halvskugga, men blommar längre i halvskugga. Krokusen förökar sig i större delen av Sverige.

PÄRLHYACINT

Vanligast är den helblå pärlhyacinten, men det finns även vita, rosa och lila varianter samt flerfärgade sorter.

Pärlhyacinten bildar med hjälp av sidolökar större bestånd år från år. Dessa kan grävas upp och delas ungefär vart fjärde år, för att hjälpa till med spridningen och ge lökarna mer plats och därmed mer möjlighet att blomma från år till år.

Pärlhyacintens lök är liten och därmed känslig för uttorkning, så köp gärna pärlhyacintlökar så snart de dyker upp på marknaden, risken är annars att de torkar ut innan de kommer ner i jorden.

De trivs i en väl-dränerad jord i sol till lätt skugga. Pärlhyacinter görs sig också fint i kruka, och är vintern inte alltför bister kan de även övervintra i krukans.

HYACINT

Hyacinten finns i många olika färger. Rosa, vita och blå nyanser är lättast att hitta. Som vårblommande lök blir hyacinten inte lika kompakt som när den köps till jul, men doftar lika underbart. Hyacinten är en fin snittblomma och står länge i vas, speciellt om den kan ställas lite svalare under natten.

Den trivs i väl-dränerad jord i sol till halvskugga.

Utblommande hyacinter som köps till jul kan planteras ut till våren så snart tjälen släpper. Innan utplantering vattnas den sparsamt med en svag dos näring vid varje vattning. Förhoppningsvis blommar den sedan till våren året därpå!

SNÖDROPPE

Snödroppar är enkla att odla och bland de första växterna att blomma på våren. De trivs i de flesta jordar, men föredrar ett väl-dränerat läge i sol till halvskugga. Snödroppen sprider sig lätt både genom frö och sidolökar och kan med tiden bilda stora bestånd.

Men vill du plantera snödroppar för att hjälpa de tidiga pollinerarna bör du undvika att plantera de mer spektakulära fyllda sorterna, då de ofta är sterila och inte producerar något pollen.

JOHANNA SVENSSON

MEDLEMSFÖRMÅNER

ALLT DETTA FÅR DU SOM MEDLEM

Bitidningen

Tidningen kommer direkt i din brevlåda eller som nättidning. Utgivning med 12 nummer om året

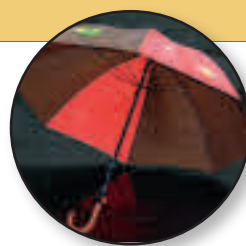
Bevakning

Bevakning av biodlingsfrågor mot organisationer och myndigheter

Föreningsgemenskap

Delta i möten, kurser & andra aktiviteter. Kontakt med andra biodlare i din biodlarförening

Försäkring

Via medlemskapet har du Olycksfalls- och ansvarsförsäkring. Läs mer på biodlarna.se

Etiketter

Tillgång till etiketter som höjer värdet på din honung med biodlarnas starka varumärke

Hjälp och råd

Hjälp och råd i biodlingsfrågor hos Biodlarna centralt eller någon distrikts-/ lokalfunktionär

Rabatter i Bibutiken

Medlemsrabatt i vår webbshop - Bibutiken - där du kan köpa kurslitteratur, PR-material och informationsmaterial

Utländska tidningar

Prenumerera på bitidningar från våra nordiska systerorganisationer till ett förmånligt pris.

EAN-koder

Köp av egna EAN-koder via förbundet

Agrolkortet

Som medlem i Biodlarna har du rätt att ansöka om Agrolkortet. Läs mer på biodlarna.se

med mera....

Läs mer på www.biodlarna.se

BIN & UNGA

I Apelgårdsskolan i norra Rosengård i Malmö finns det bikupor på taket. Vi besöker skolan en dag i slutet av augusti och då står det slungning av skolans honung på schemat. Det ingår i högstadiets NO-undervisning och drivs av två mycket engagerade lärare.

Med honung på schemat

Det står en man på taket och vinkar. "Hej", ropar han och firar ned fullmätade skattningsramar med hjälp av två elever. Han heter Senad Camo och är ansvarig för skolans bigård.

I våras mejlade Katarina Fornell och Senad Camo och undrade om vi inte ville komma och titta på hur de jobbar. Bin och biodling ingår som projekt i elevernas arbete och fördelas inom olika ämnen. I dag är det kemi (eller var det biologi?), så nu lär sig eleverna hur man tar hand om biprodukterna som hela sommaren vuxit till på ett av skolans tak.

2017 var skolan med i forskningsprojektet Bijakten. Då behövde man ha kontakt med biodlare eller ha bin på plats.

– Jag kände ingen biodlare, berättar

tar NO-läraren Katarina Fornell, men jag fick kontakt med en man som hade stadsbiodling. Sedan visade det sig att Senad legat i startgroparna för att bli biodlare i Bosnien och bara väntade på den här chansen.

Det är nu femte året som skolan har bin. Senad berättar att de i starten frågade de första eleverna var honung kommer ifrån och fick svaret: "Det finns en fabrik." Inte så konstigt om man aldrig sett bin, trots allt.

Apelgårdsskolan ligger intill höghusområdet i Rosengård och det är lummigt och grönt runt omkring. Bakom en ridå av lindar ligger den stora Östra kyrkogården, så bina har gott om nektar och pollen i närområdet. De här lyckliga bina

drar framför allt på lindarna och lavendel, berättar Senad.

I dag är det första gången som eleverna ska slunga honung. Senad Camo berättar hur bina skapar honungen och ger sedan noggranna instruktioner om hur man täcker av ramarna:

– Ta det försiktigt när ni öppnar cellerna och tar bort vaxlocket. Hyvla inte för djupt, utan bara på ytan. Knacka av vaxet mot kanten.

Bänkarna är täckta av papper och eleverna delas upp två och två. Senad går runt och hjälper till, medan Katarina förbereder för nästa moment.

– Det är givande och spännande, svarar Senad på min fråga om hur det är att

Eleverna som är med vid dagens lektion: fr v Yusef Qurbani, Berat Maksudi, Zahra Hasani, Getrude Aggrey, Ayesha Shabbir och Mehmoona Ali.

Senad Camo är den ansvarige biodlaren på skolan.

Zahra Hasani tar emot ramarna som hissas ned från bigården på taket. Eleverna ska slunga honungen i ramarna i dag.

undervisa så här. Givande för att man får lära eleverna om naturen. De är vana att maten kommer direkt på bordet och det är jätteviktigt att de lär sig det här. Dess-

utom växer de genom undervisningen.

Han avbryter sig och ropar till eleverna: ”Jättebra! Fortsätt skrapa bort locken!”

Han berättar också att lärare och personal arbetar med projektet inom flera skolämnen. Och de praktiska momenten gör att eleverna förstår och lär sig.

1. Först avtäckning av ramarna, sedan slungning i manuell slunga och slutligen tappning av honungen på hink. Första hinken blir rejält fylld.

”Killar och tjejer, kom och känn på ramarna nu”. Senad pekar och berättar.

Katarina Fornell är NO-lärare och en av de ansvariga på Apelgårdsskolan.

- Bredvid en av grupperna står Petra Hornbäck och filmar med sin telefon. Hon är på studiebesök från skolans matservering. Hittills har skolans egen honung inte serverats i matsalen, men hon funderar på vad som skulle gå att göra med den.

Nu är det dags att sätta de första avtäckta ramarna i slungan.

– Nu börjar vi med fysik, säger Senad. Titta noga, hur kommer honungen ned från ramarna i själva slungan?

Alla tar ett steg framåt och kikar ned.

– Som när man centrifugerar i tvättmaskinen, säger Katarina Fornell.

Senad vevar allt snabbare och efter en stund vänder han ramarna, medan han pekar och berättar om den propolis som sitter kvar. Han ställer frågor om hur livet i bisamhället ser ut, något som man pratat om tidigare.

Det är varmt i salen – och börjar bli rätt kladdigt här och var, trots skyddspapper på arbetsbänken. Vi får prova att tugga på bitar av vaxet, honungen är jättegod.

”Killar och tjejer” ropar Senad, ”kom och känn på ramarna nu. Ni vet vad de vägde när vi hämtade dem – och hur är det nu? De väger ingenting.”

Katarina tömmer slungan i hink och håller upp en burk, som jag ska få med mig. Hon hämtar en burk från 2021 också.

Den nya honungen är mörkare, lite bubblig, ser levande ut, säger Katarina.

Energinivån är hög, gruppen är fokuserad på jobbet. Jag frågar Senad innan jag ger mig iväg hur projektet känns.

– Det är mycket glädje, och då är man glad som lärare också!

Apelgårdsskolan är inte den enda Malmöskola som arbetar med bin i undervisningen. På Oxievångsskolan i Oxie finns två kupor i en atriumgård, så att alla på skolan kan se binas aktivitet.

– Vi är fyra ansvariga, berättar NO-läraren Emma Erlandsson. Det är jag, två

lärare i hemkunskap och en vaktmästare. Eleverna kan stå med näsorna tryckta mot glaset när vi jobbar där inne.

Kunskaperna om bin används inte bara i biologin. Honungen används i hemkunskapen och en träsöldslärlare har byggt ett drottninghotell, med drottningkrona och allt. Lärarna har dragit fram två egna drottningar, berättar Emma stolt.

– I perioder tar det rätt mycket tid och på sommaren får vi samsas om att åka in och vattna och slunga, men det är värt det. Vi lär oss allihop väldigt mycket, säger Emma Erlandsson.

Text och foto: LENA GRAPE LILLIEHORN

Skolans egen honung. En burk från förra året, en helt nyslungad. Något att vara stolt över för Mehmoona, Zahra och Ayesha. Yusef och Berat slungar vidare. Getrude fortsätter avtäcka.

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se
Klippanvägen 905 | 266 94 Munka-Ljungby

RAMKOKARE

Nyhet!

QR-kod - skanna mig
med din telefon för
att se en video!

Ramkokare, i rostfritt stål, är utrustad med en 6kW / 400 V elpatron. Rymmer ca 150 L vatten. Perforerad bricka för att inte ramarna ska komma i kontakt med elpatronen.

SPECIFIKATION

- » Storlek: Ytter Ø515 x H 800 mm
- » Strömförsörjning 400V
- » 1 st 1/2" utlopp
- » Effekt: 6 kW
- » Handtag och lock
- » Perforerad bricka ca 200 mm upp höjt från botten.

Tillvägagångssätt:

1. Fyll behållaren med vatten och sätt igång elpatronen
2. När vattnet kokar hissa ner ramarna och lägg en tyngd på dom, så att dom inte flyter upp igen.
3. Låt ramarna koka
4. En del av smutsen som lossnar från ramarna kommer att flyta upp till ytan, försök att fånga upp detta innan du tar upp ramarna från vattnet.
5. Låt ramarna sedan svalna och torka.

PRIS

170E Ramkokare, 150 L - 400 V

7 200 kr

VAXSMÄLTARE

QR-kod - skanna mig
med din telefon för
att se en video!

Vaxsmältare, med ånggenerator på 230 V / 1900 watt. Rymmer ca 20 Lågnormal rammar, en behållare för uppsamling av rent bivax ingår. Rostfri perforerad bricka är ca 100 mm från botten där större partiklar fastnar, försedd med handtag för enkel rengöring. Yttermått: Ø 500 mm, höjd 600 mm.

PRIS

170C Vaxsmältare elektrisk, 100 L

4 300 kr

VID INLÄMNING AV VAX

- » Tid: 1 oktober - 31 mars
- » Namn och antal koll på alla säckar
- » Väl emballerat, bitätt
- » Blanda ej ramformat i säckarna
- » Så kallade kokonger emottages ej (redan rensat vaxavfall)
- » Minst 10 medlemmar för föreningspris
- » Maxvikt / kollen 20 kg

PRIS INKL. MOMS

BEHANDLA MOT VARROA MED
APIGUARD ELLER APISTAN, SÄLJS
RECEPFRITT PÅ APOTEK.

En stor fodergiva minskning

Sedan vintern 2008/2009 har det i samarbete med COLOSS genomförts enkätundersökningar om vinterförluster i Sverige.

Först organiserades enkäterna av SBR, men under de senaste fem åren utförs de av Jordbruksverket.

Antalet deltagare var från början drygt 500 biodlare, för att successivt öka, och de senaste åren har antalet legat runt 3 000 enkätsvar, vilket ger ett fint statistiskt underlag. Det är cirka 15–20 procent av SBR:s biodlarkår i Sverige. Årets webbenkät, som genomfördes under maj månad, gav 2 865 användbara svar som omfattade 20 082 bisamhällen.

Riksgenomsnittet av antalet samhällen per biodlare ligger i år på 7 stycken, där gotlandsodlarna har cirka 14 samhällen per biodlare medan biodlarna i Dalarna noterar det lägsta genomsnittet med 4 samhällen per biodlare. Det kan dock ligga lite osäkerhet bakom dessa siffror då det har stor betydelse hur många biodlare med många samhällen som deltar i enkäten i respektive län.

Totalt förlorades 2 739 produktions-samhällen av de biodlare som deltog i enkätundersökningen, vilket procentuellt motsvarar 13,6 (95% CI: 12,9-14,4). Snittet för vinterförlusterna under de senaste fem åren ligger på 13,1 procent, så årets resultat avviker inte märkbart.

De olika länen uppvisar stor variation av vinterförluster i år. De största tapparna har Dalarnas, Stockholms, Södermanlands, Värmlands, Västernorrlands och Västmanlands län med över 20 procent i vinterförluster (figur 1). Blekinge, Jämtlands, Jönköpings, och Västerbottens län har klarat sig bäst med lägre än 10 procent i förluster.

Av alla förluster uppgav man att mer än

Tabell 1. Totala förluster vintern 2021/2022

Antal samhällen	Biodlare	Samhällen	Totala förluster % (95% konfintervall)
>75	27	3 511	7,9 (5,0-12,2)
15–75	200	5 448	12,8 (10,6-15,3)
5–14	900	6 748	14,7 (13,3-16,2)
1–4	1 738	4 375	17,7 (16,3-19,1)
alla	2 865	20 082	13,6 (12,9-14,4)

hälften (56%) av samhällena uppvisade döda bin eller att kupan var i det närmaste tom på bin. Andelen samhällen med olösliga drottningproblem, det vill säga en drottning som omkommit eller lägger obefruktade ägg, hamnade på 30 procent. Resterande samhällen (14%) hade förlorats genom naturkatastrofer, stöld eller skadegörelse.

Biodlare med många samhällen ligger på en klart lägre vinterdödlighet än de som har under fem samhällen per biodlare.

I gruppen med biodlare som har fler än 75 samhällen uppgår en total vinterförlust på 7,9 procent av invintrade samhällen, medan gruppen 1–4 samhällen ligger på hela 17,7 procent och siffrorna är dessutom signifikant åtskilda (tabell 1).

Helt utan förluster är säkert alla biodlares motto och det inträffar ändå relativt ofta i vårt land. I år meddelade 1 710 av alla 2 865 biodlare som ingick i enkäten att samtliga samhällen har överlevt vintern. Procentuellt motsvarar det 60 procent, vilket är något lägre än förra året. Nu är det över 1 700 biodlare i undersökningen som har färre än fem samhällen och rent statistiskt är det mer sannolikt med få samhällen att ha noll förluster än en biodlare med fler än 75 samhällen. Genom att skala bort de minsta biodlarna och kalkylera på de som har minst fem samhällen kommer man då fram till att 45 procent inte tappat något samhälle

under vintern. Den näst största gruppen med 10–20 procent förluster utgörs av 22 procent av biodlarna i Sverige (figur 2).

En gammal drottning kan när som helst sluta lägga ägg, eftersom sperman plötsligt kan ta slut. Sker detta tidigt på våren kan bina inte själva få en ny drottning parad och därmed äventyras övervintern.

Tabell 2. Ålder på drottning

Nyparad drottning %	Förluster % (95% konf. Intervall)
<25	15,8 (13,5-18,3)
25-75	11,6 (10,4-13,0)
>75	9,5 (6,7-13,3)

I denna och tidigare övervintringsenkäter framgår det att en nyparad drottning ökar chansen för en god övervinterning med en äggläggande drottning på våren. De biodlare som byter ut minst 75 procent (avsiktligt eller oavsiktligt) av sina drottningar inför vintern har i denna undersökning lägre vinterförluster (9,5%) än de som bara förnyar max 25 procent av sina drottningar (15,8%). Skillnaderna är signifikanta (tabell 2).

Att vara sparsam med vinterfoder ökar oftast risken för vinterförluster. I år är statistiken än mer tydlig för att en tillräcklig mängd socker ger ett bra resultat. Skillnaderna i vinterdödlighet är mycket distinkta om man jämför de som fodrade

ar vinterförluster

Dött samhälle på våren.

Foto: PREBEN KRISTIANSEN

in mindre 10 kg (21,4%) med de som gav mer än 20 kg (8,5%), se figur 3.

Undersökningen har visat att 58 procent av deltagarna i enkäten fodrar mellan 15 och 20 kg, som i allmänhet rekommenderas. Dessutom är det statistiskt säkerställt att en giva på mer än 15 kg ger lägre vinterförluster än de som fodrar med mindre än 15 kg/samhälle.

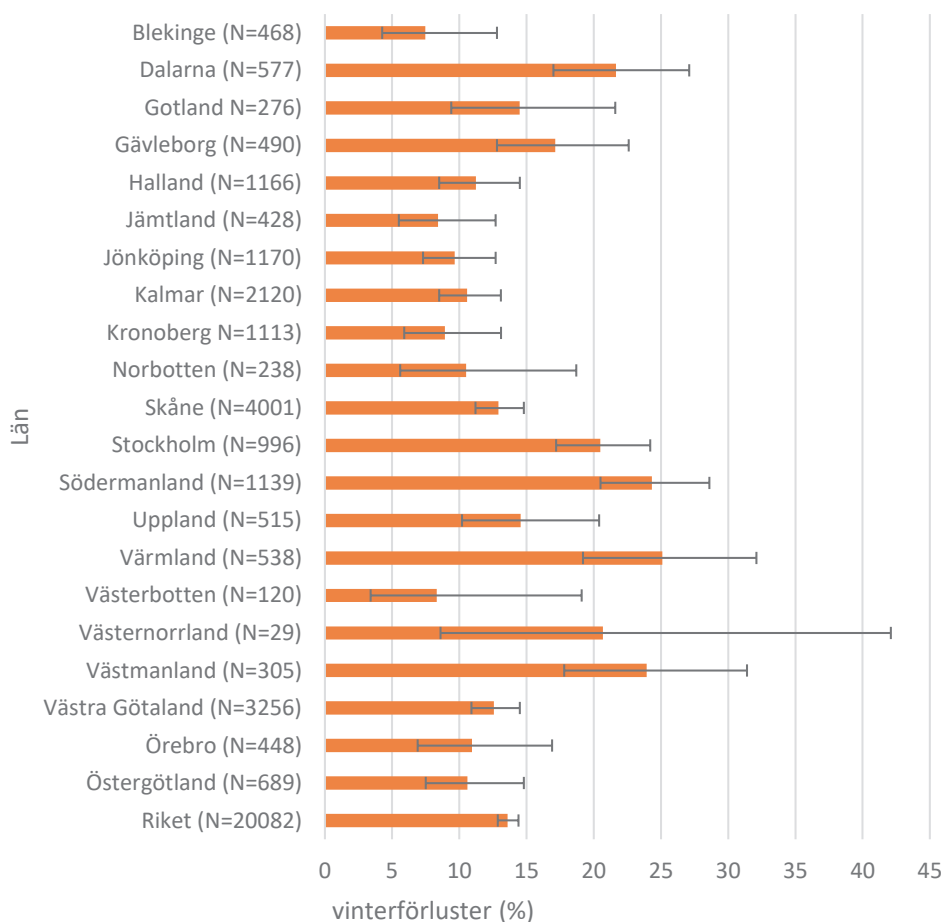
Det föreligger dock en viss osäkerhet kring de som ger en låg giva (<10 kg) eftersom vi inte vet hur många kg av honungen som lämnas kvar över vintern, men vi kan anta att ju mindre vi fodrar in desto mer lämnas kvar i kupan.

Den höga vinterdödligheten i deras fall kan dels bero på svält men även på honung av dålig kvalitet för övervintring (honung med mycket mineraler som orsakar utsot) eller en kombination av dessa två.

BJÖRN GUSTAVSSON

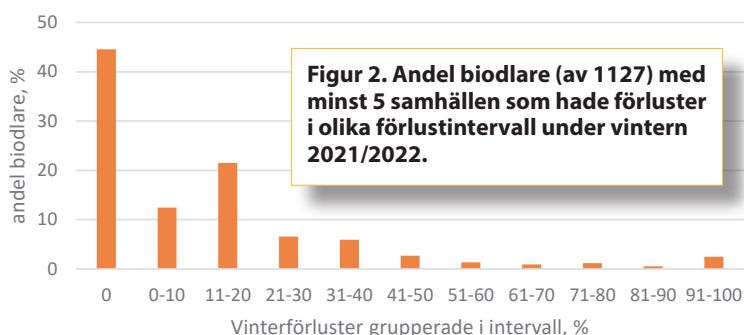
FOTNOT: I förra numret av Bitidningen nämnde jag att MS Biredskapsfabriken hade ett stort utbud av myrsyreapplikatorer. Jag vill med detta förtydligande tillägga att de andra större biredskapsbutikerna också säljer applikatorer för myrsyra (Joel Svenssons Vaxfabrik, LPs Biodling och Lindhagens biodlingar). Det finns även flera mindre återförsäljare som för delar av samma sortiment.

Vinterförluster länsvis, %

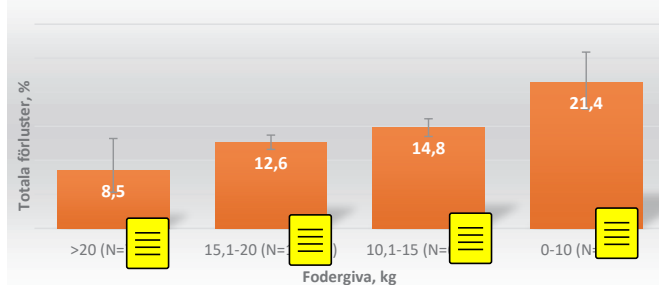
Figur 1. De totala vinterförlusterna under vintern 2021/2022 i de olika länen samt i hela landet. De svarta horisontella linjerna anger 95% konfidensintervall. Om dess linjer överlappar varandra är förlusterna inte statistiskt säkerställda. Diagram: BJÖRN GUSTAVSSON

Vinterförluster, intervall

Figur 2. Andel biodlare (av 1127) med minst 5 samhällen som hade förluster i olika förlustintervall under vintern 2021/2022.

Förluster kopplat till fodergiva

Figur 3. De totala vinterförlusterna under vintern 2021/2022 kopplat till vilken mängd fodergiva man invintrat bina med. De lodräta svarta linjerna anger 95% konfidensintervall.

FÖRENINGSLIV

110 år av biaktivitet i Farsta Södertörns Bf

På dagen 110 år efter grundandet samlas medlemmar och gäster vid Skarpnäcks koloniområde för att fira en av Sveriges äldsta biodlareföreningar.

Bigårdsbesök, fika, lotteri, spelmannsgille, honungsprovning och utställningar i all ära, men bäst av allt är alla kära återseendet när hela föreningen är samlad.

Detta har hänt genom åren:

1912. Föreningen bildas av fem personer boende i Fagersjö, Västerhaninge och Älvsjö. Medlemsantalet ökade snabbt i och med sockerbristen som uppstod till följd av första världskriget.

1919. Efter krigsslutet var föreningen nära att gå under, men en handfull medlemmar fortsatte verksamheten.

1930-talet. Södertörns Biodlareförening rymde nu många yrkeskategorier, allt från hantverkare till direktörer.

1947. För vart tionde ökade medlemsantalet och 1947 var det 71 medlemmar. Samma år redovisades bankränta för första gången; 29:21 kronor. Det är 29:21 kronor mer än vad föreningen får i dag.

1970-talet. Strålände tider för biodling och många nya medlemmar tillkommer. Namnet ändras till Farsta Södertörns Bf.

1980-talet. Som störst är föreningen 1980-talet, med över 100 medlemmar. Föreningen har en mycket aktiv styrelse under ledning av Ove Hagström. Ove var också den drivande kraften till att skapa föreningsbigården vid Skarpnäcks koloniområde, där föreningen disponerar mark och byggnader utan kostnad.

2010-talet. Föreningen har omkring 40 medlemmar, varav flera regelbundet träffas i bigården.

2022. Med 90 medlemmar närmar sig föreningen glansdagarna på 80-talet. Många av medlemmarna träffas i bigården var fjortonde dag och sköter föreningens bin tillsammans. Träffarna är kombinerade utbildnings- och utbytesdagar för alla medlemmar som är intresserade av att delta.

Text och foto: OLA JACOBSEN

– Vi försöker hålla bina snälla här. Annars ska man inte när han visar intresserade besökare, bland dem Tom C

Biodlaren och eldsjäl Rolf Henriksson mottar Sveriges Biodlareförbunds Silvernål för sina mångåriga insatser.

Stockholms spelmannsgille, under ledning av Allan Westin, står för underhållningen.

– I måste gå in utan slöja i gruppen, säger Lennart Lundkvist, tillsynsman, om Gysell och Anne Johansson som har kolonilott i Skarpnäck.

– Kul att se kupan inuti, känna och smaka på honung direkt från ramen, säger Tom Gysell (bilden t v).

Honungsprovning med anor. Firandet hölls på dagen 110 år efter grundandet.

– Fester som den vi har i dag är viktiga för föreningen eftersom de är ett tillfälle att träffa även de medlemmar som inte delar i de löpande träffarna i bigården. Men det är också ett sätt för oss att visa upp oss för våra grannar och göra folk i allmänhet mer intresserade av biodling, säger Noemi Nilsson (t v), ordförande i Farsta Södertörns Bf.

Anders Östvall har sett till att alltid ha sina bin nära till hands.

FÖRENINGSLIV

Sveriges första bimuseum å

Kristianstadsbygdens Biodlarförening har nybyggt föreningshus och bigård i Önnestad i Kristianstads kommun. Föreningen sköter också ett bimuseum i en egen byggnad i Hembygdsparken i Degeberga. Museet är nu invigt.

Bimuseet finns i en mycket gammal byggnad och har en golvyta på ca 50 kvm. Djurrödslängan, som den heter, är byggd omkring år 1650. Byggnaden är av ek, rödmålad och med halmtak. Hembygdsföreningen där förvärvade byggnaden 1950 och återuppförde den 1968 i Hembygdsparken.

Lennart Nilsson, dåvarande och mångårig ordförande för Kristianstadsbygdens Biodlarförening, väckte år 1973 tanken att öppna upp ett bimuseum. Alternativa platser söktes i regionen och till slut gavs möjligheten. Hembygdsföreningen i Degeberga erbjöd då Djurrödslängan i Hembygdsparken till ett bimuseum.

Gamla tiders inventarier från biodling samlades in från hela landet, men främst från södra delarna. Det var biodlare som lämnade äldre utrustning från sin biodling som gåvor, men en del köptes också in av föreningen själva.

Sveriges första bimuseum invigdes 1975 av Birger Sandberg, dåvarande ordförande för Sveriges Biodlares Riksförbund.

Djurrödslängan byggdes runt år 1650 och står nu i Hembygdsparken i Degeberga. Här invigdes landets första bimuseum 1975 och i år har det återinvigts efter stort arbete.

Under många år, till och med 2002, drevs och sköttes Bimuseet av Lennart Nilsson med mycket stor hjälp av sin hustru Ulla Nilsson. Flertalet aktiviteter och föreläsningar genomfördes där. Mycket uppskattat av medlemmar och besökare i övrigt.

År 2002 var vintern på orten mycket besvärlig. På grund av stora mängder snö blev belastningen på det gamla halmtaket för stor. Taket rasade in, liksom delar av byggnaden i övrigt. Alla inventarier fanns kvar i rasmassorna.

Det tog fram till år 2010 innan Hembygdsföreningen hade möjlighet att på-

börja uppbyggnaden. Några år senare var byggnaden åter på plats, men bara den del som tidigare hade varit bimuseum.

Inventarier som tidigare fanns i Bimuseet, och som hade skadats vid raset, blev i samband med återuppbyggnaden tyvärr omedvetet bortkastade.

Kristianstadsbygdens Biodlarförening och styrelse beslöt sedan 2018 att på nytt försöka öppna upp museet i Degeberga.

Under hösten år 2019 påbörjades arbetet med att röja upp i byggnaden. Inventarier som fanns kvar togs om hand. Efter att diverse inredning kom på plats

Här är ett urval av våra tjänster. Vill du veta mer, beställa eller begära offert? Besök vår hemsida, ring eller mejla!

Bisamhällen

Övervintrade bisamhällen som är färdigutvecklade och redo inför bisäsongen.

Avläggare

Vi erbjuder flera olika ramformat samt färdiga foderkoncept.

Paketbin

Smart lösning med många gynnsamma fördelar. Skötselansvisning medföljer.

Bidrottningar – Buckfast

Vi erbjuder drottningar som medför en snabb vårutveckling, är fromma, svärmtröga, har bra rensningsförmåga och är mycket högavkastande.

Vi levererar från vecka 23 t.o.m. 34.

Monica Larsson
Professionell drottningodlare

www.honungsgarden.com • 0702 061994 • monica@honungsgarden.com

återinvigt

kunde också de kvarvarande inventarierna att placeras ut i lokalen. Det var ett mycket stort och tidskrävande arbete.

Så slog Corona-pandemin till år 2020. Planerna att på nytt öppna Bimuseet blev mycket försenade. Men hösten 2021 var dock Bimuseet till slut nästan återställt.

Hembygdsföreningen kände till hur arbetet hade fortskridit och framförde sin önskan om inte Bimuseet kunde öppnas för allmänheten första gången den 9 oktober 2021. Det skulle arrangeras en höstmarknad i Hembygdsparken i Degeberga.

Den officiella återinvigningen av Bimuseet i Degeberga planerades och genomfördes sedan lördagen den 23 april i år.

Medlemmar och övriga intresserade deltog, Lennart Nilsson berättade om Bimuseets historia och klippte också bandet. Deltagarna kunde därefter vandra runt i museet. Dagen avslutades med en enkel måltid.

Bimuseet kommer att hållas öppet vid den egna biodlarföreningens aktiviteter, men även när hembygdsföreningen har sina, vid andra arrangemang och inte minst när föreningar, skolor och företag vill se Bimuseet.

Kristianstadsbygdens Biodlarförening med styrelse framför här ett varmt tack till Lennart och Ulla Nilsson för alla de år som Bimuseet varit aktivt och öppet. Föreningen kommer efter bästa förmåga att sköta om Bimuseet.

Text och foto: LEIF PERSSON

Mycket av de äldre inventarierna har skänkts av biodlare, medan annat köpts in av Kristianstadsbygdens Biodlarförening.

Gamla tiders redskap och arbetssätt kan visas vid olika arrangemang och för intresserad föreningar, skolor och företag.

Ihåliga träd tjänade som de första bosättningarna för tambin. Senare användes bistockar och från år 1700 av halmkupor.

Honungsbedömningskort 2022 - MEDLEM

Bedömningskortet lämnas till biodlaren efter bedömningen. Sammanställning av alla bedömningar görs av föreningen i ett honungsbedömningsprotokoll som skickas till info@biodlarna.se alternativt: Biodlarna, Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge

Nr: <input type="text"/>	Ifylles av biodlaren inför bedömning		Utförd bihusesyn under aktuellt år? ☐ Ja ☐ Nej		Godkänt bedömningsresultat Ja ☐ Nej ☐
	Medlemsnr: <input type="text"/>	Egenhanterad från kupa till burk, där biodlaren har kontroll över hela processen		☐ Ja ☐ Nej	
Namn:					Signeras av bedömningskommitténs ordförande
E-mejl:					Datum
					Signatur

Förpackning	Förpackningen presentabel?	Är förpackningen godkänd?	Ja ☐	Nej ☐
	Råd:			

Färg		Övriga kommentarer
	☐ Flytande	

Doft		Underkänd p.g.a främmande doft: ☐
	Övriga kommentarer	

Renhet	Partikel upptäckt med en storlek över 1 mm ☐ Ja (underkänd) ☐ Underkänd: ☐
	Partiklar upptäckta med en storlek under 1 mm ☐ 1 st ☐ 2 st ☐ 3 st ☐ 4 st (underkänd) ☐
	Råd till förbättring:

Konsistens		Övriga kommentarer
	☐ Nyskördad/nyslungad	

Smak		Underkänd p.g.a främmande smak: ☐
	Igenkända smaker:	

Hårdhet		Övriga kommentarer
	☐ Nyskördad/nyslungad	

Vattenhalt	☐ Ljunghonung max 23%	Underkänd p.g.a vattenhalt: ☐

utg.datum 2022-03-25

Är du ny i föreningslivet? För dig som inte tidigare engagerat dig i en förening kommer här en kort introduktion till hur det är att vara verksam och påverka i en ideell förening och vad olika begrepp betyder.

Så fungerar föreningens årsmöte

Årsmötet är ett möte för alla medlemmar i föreningen och en chans att utöva din demokratiska rätt.

Inom Sveriges Biodlares Riksförbund hålls årsmöte på tre nivåer. Föreningarnas årsmöten i november, distriktens i februari och riksförbundsmöte vartannat år i april. Riksförbundsmötet är förbundets högsta beslutande organ och består av ombud valda av respektive distrikt.

På föreningarnas årsmöten har alla medlemmar rösträtt och du som enskild medlem har här möjlighet att påverka arbetet på lokal nivå i frågor gällande exempelvis föreningsaktiviteter, utbildningsfrågor, föreningens medlemsavgift och såklart vilka som ska representera föreningen i styrelsen samt vilka ombud som ska representera föreningen på distriktets årsmöte.

Våra 267 biodlarföreningar bildar tillsammans hjärtat i vår organisation och utgör en mycket viktig del i att ge medlemmarna möjlighet att få och utbyta kunskap och erfarenhet inom biodling.

Föreningarnas verksamhetsår sträcker sig från 1 oktober till 30 september, med årsmöte under november månad.

Kallelse till årsmöte skall vara medlemmarna tillhanda senast tre veckor före mötesdagen. Då bör även dagordning, verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse, verksamhetsplan för kommande år och eventuella motioner finnas tillgängliga för påseende för medlemmarna, så alla har möjlighet att förbereda sig inför årsmötet. På årsmötet har du chans att påverka föreningens arbete genom att senast innan den 30 september samma år skicka in en motion som tas upp på mötet.

Att skriva en motion

Vad ska en motion innehålla?

- **Rubrik** Skriv en tydlig och sammanfattande rubrik som talar om vad motionen handlar om.
- **Bakgrund** Beskriv anledningen till motionen. Ange även bakgrundsfakta för att tydliggöra ditt förslag och för att underlätta för övriga på mötet som ska besluta om förslaget.
- **Motivering** Argumentera för din sak! Varför/hur/vad vill ni förbättra eller förändra. Försök att hålla texten så kort som möjligt.
- **Yrkande** Skriv ditt förslag till beslut och formulera tydligt vad ni vill att årsmötet ska besluta. Förslaget bör skrivas som en att-sats.
- **Underteckna** Glöm inte att skriva under motionen med avsändare, ort och datum.
- **Skicka in motionen** Återigen, motioner som ska tas upp på föreningens årsmöte ska vara styrelsen tillhanda senast den 30 september samma år för att kunna behandlas på mötet.

Under årsmötet

Styrelsen kan föreslå årsmötet följande saker:

- **Att bifalla motionen**, det vill säga att årsmötet godkänner de yrkade förslagen i motionen och beslutar att de ska genomföras.
- **Att avslå motionen**, det vill säga att årsmötet avvisar förslaget i motionen och beslutar att inte vidta några vidare åtgärder.
- **Att besvara motionen**, det vill säga

att styrelsen konstaterar exempelvis att de yrkade förslagen redan har beslutats eller genomförts och att ytterligare åtgärder därför inte behövs.

Det är nu upp till årsmötet att rösta om motionen och således besluta vad som ska hända med förslaget. En enskild medlem kan även ställa en motion till distrikt eller till Riksförbundsmötet. Motionen ska dock gå via förening och distrikt för yttrande.

Förutom att behandla motioner ska årsmötet ta upp en rad andra punkter som ska fastslås i en dagordning. Det är styrelsen som föreslår dagordningen till årsmötet, men några av punkterna är reglerade enligt våra stadgar och måste därför alltid vara med på alla årsmöten. Du hittar stadgarna på Biodlarnas hemsida www.biodlarna.se och kan se vilka dessa punkter är.

För att skapa ett bra årsmöte där alla medlemmar känner sig delaktiga i besluten bör styrelsen ta sig lite tid och fundera över mötets utformning och hur man ska hantera formalia. För många kan det kännas obehagligt att ställa sig upp på ett årsmöte och säga sin mening. Det är dock viktigt att årsmötet genomförs stadgenligt och korrekt samt i en demokratisk ordning.

Det finns en hel del att tänka på inför, under och efter årsmötet och det är lätt att missa något, särskilt om många är nya i föreningen. Vill ni läsa mer om att hålla årsmöte och vad det innebär att vara förtroendevald eller behöver ni som förening stöd i föreningsfrågor? Då kan ni ladda ner och få flera tips och idéer i broschyren "Föreningskunskap – Dags för årsmöte" på Biodlarna.se. Ni är såklart också alltid välkomna att kontakta kansliet med era föreningsfrågor.

Lycka till med ert årsmöte!

RICHARD JOHANSSON

Årsrapport 2022

ÄNNU EN BIODLARSÄSONG närmar sig sitt slut och det är dags att tänka på årsrapporten. Rapporten är värdefull för Biodlarnas årsstatistik.

Lämna till din förening senast i samband med föreningens årsmöte i november.

Varför ska jag lämna in årsrapporten?

- Biodlarna kan presentera en säkrare statistik
- Pålitligare fakta om vinterdödligheten
- Jordbruksverket och EU får säkrare statistik om hur många bi-samhällen vi har

Vart ska jag lämna min årsrapport?

Din rapport ska lämnas till **din** förening.
(OBS! Skickas ej till Sveriges Biodlares Riksförbund)

Hur tar vi som förening emot rapporten?

Varje förening utser en eller flera pålitliga personer med hög integritet, som tar emot årsrapporterna. Dessa personer sammanställer föreningens resultat, och förstör/bränner sedan de enskilda rapporterna. Inga enskilda rapporter går vidare till Biodlarna eller myndigheter. De utsedda personerna ska ha tystnadsplikt och inte föra några enskilda uppgifter vidare, utan bara redovisa föreningens sammanställning.

Alla medlemmar, även familjemedlemmar bör lämna rapport och i de fall de inte är aktiva biodlare så blir det nollor i rapporten. Uppgifterna kan antingen fördelas mellan huvudmedlem och familjemedlem, alternativt noteras familjemedlemmets uppgifter med nollor. Den ansvarige kan fylla i nollor i sammanställningen, när man är säker på att medlemmen inte har bikupor för närvarande.

Biodlarna uppmanar varje förening att arbeta aktivt för att få in så många årsrapporter som möjligt. Ett bra sätt är att ringa runt till dem som saknas och be att få uppgifter per telefon. Det kräver arbete, och ställer också krav på pålitlighet hos dem som ringer upp.

Tack för ditt deltagande!

Namn:

Man Kvinna Annat/Vill ej ange Föreningsbigård

Invintrade samhällen 2021 stycken

Vinterförluster invintrade samhällen stycken

Invintrade samhällen 2022 stycken

Honungsskörd totalt: kilo

**Lämnas till
Din förening
(senast till års-
mötet i november)**

utg.datum 2022-06-28

Bitidningen 10 | 2022

Sök bidrag från Biodlingens vänner

Biodlingens Vänner är en intern fond inom Biodlarna med syfte att stimulera och stödja utvecklingen av svensk biodling.

Medel ur fonden kan utgå för att främja biodlingen genom forskning och utvecklingsverksamhet. Medel kan utbetalas ur fonden för lokal, regional och central verksamhet.

Medel kan utdelas till åtgärder som är av utvecklingskaraktär, det vill säga att de inte kan betraktas som normal föreningsverksamhet, utan vara något utöver det vanliga.

Sökande kan vara förening, distrikt och riksförbund inom Biodlarna. Fullständigt medlemskap i Biodlarna är ett krav på samtliga sökande som aktivt deltar i genomförandet.

Ansökan om medel från Biodlingens Vänner görs skriftligt till Biodlarnas förbundsstyrelse – Biodlarna, Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge. Ansökan ska innehålla en beskrivning av mål, syfte, genomförande och förväntat resultat. Likaså ska en kostnadskalkyl bifogas, information om ev annan finansiering och senaste bokslut. Ansökan ska vara kansliet tillhanda senast 10 december.

Beslutet om tilldelning fattas av Biodlarnas förbundsstyrelse på ordinarie styrelsemöte senast 1 april året efter ansökan.

ANETTE IREBRO

FÖRENINGAR

Grannföreningar är välkomna

Himle Bf har honungsbedömning måndag 31/10. Lämna era burkar och bedömningskort senast den 29/10 på saxdaxeriet eller Verners gårdsbutik Tvååker gata 8.

Nordvästra Skånes Bf håller årsmöte den 16 november 2022 kl. 18.30 i Välluvs församlingsgård, Välluvsvägen 24, Påarp. Efter sedvanliga mötesförhandlingar serveras traditionellt smörgåstårta och glass. Välkomna! /Styrelsen

Södra Vätterbygdens Bf Honungsbedömning onsdag 12 oktober kl. 18.30 hos Rosellplast, Solåsvägen 20, Jönköping. Honungsproven lämnas i förväg till styrelsen eller bedömningskvällen från kl. 18.00. Honungsproven ska vara rumsvarma. Kom ihåg att ta med honungsbedömningskortet och din årsrapport från Bitidningen till denna kväll! Fika serveras så klart, välkomna! Se även www.svbiodlare.se

Varaortens Bf Söndag 2 oktober kl. 10-12. Alla är välkomna till Rockabigården för att se hantering av vax, t ex vaxsmältning, gjutning av mellanväggar, bibrodströkning m m. Ta med eget fika.

Västra Frölunda Bf har medlemsträffar vid föreningens bigård i Sjöbergen. 4 oktober kl. 18.00. Här gör vi en genomgång av bi-boken för de som inte kunde komma i april. Ta med bi-boken. 18 oktober kl. 18.00 Sista gången för året, en genomgång över hur året varit. Årsmötet hålls den 16 november, vi återkommer om plats. Honungskommittén ger sitt resultat av honungsbedömningen för dem som lämnat in prover.

ALMANACKAN

MÖTEN OCH KURSER

VI MINNS

Per-Åke Thorslund
Lidingö Bf

Karl-Georg Karlsson
Östra Blekinge Bf

Linus Furutorp
Röke Bf

Vindö Biodling

Biredskap i Stockholm län. Beställ på nätet eller handla på vårt lager.

Hemsida: vindobi.se
Telefon: 072-445 95 98

Har du koll på dina bin?

beezum
www.beezum.online

Specialanpassat foder till
avläggare och drottningodling!

Både till avläggare och drottningodling är ett tillskott av flytande foder tillsammans med protein av stor betydelse.

Vi föreslår **ApiTotal** eller **ApiNectar Plus** i kombination med **Super Protein Pattie**.

12,5%
PROTEIN

Du hittar alla våra produkter på
www.dulcofructskandinavia.se

Allt bifoder och tillskott som dina bin behöver samlat på en plats!

Dulcofruct Skandinavia, Förslövsvägen 131, 266 98 Hjärnarp
dulcofructskandinavia@gmail.com • 070 2061994

MARKNADEN

De vann pris som bästa honungsbutiker

Sex honungsbutiker utsågs till vinnare i varsin kategori vid matfestivalen Terra Madre Nordic på Djurgården i Stockholm under början av september.

Utmärkelsen har instiftats av Svenska Bin och Biodlingsföretagarna för att sätta fokus på honungskvalitet och inspirera butiker att lyfta fram lokal honung.

– Butikerna kan koppla honungens smaker till regionens unika flora och stötta honungsbinas pollinering av lokala grödor, säger Anna Lind Lewin på Svenska Bin.

Här är de sex vinnarna 2022:

Livsmedelsbutik: ROT Butik & Kök, Renstiernas gata 20, Stockholm.

Online-butik: Honungsriket, Vipeholms allé 8B, Lund, honungsriket.se

Honungsdestination: Sjöfallets Honung & Musteri, Getryggen 179, Grytgöl, Östergötland.

Deli-butik: Paul Taylor lanthandel, Spinnerigatan 7, Sundbyberg.

Gårdsbutik: Petersborgs gård, Smedstorp, Österlen.

Biodlarens egen butik: Gustaf och Linnea, Bro, Gotland.

SÄLJES

Jag skänker en ej komplett bikupa, dvs bara yttervägg till uppstapling LN, samt mellan 100 och 150 tvättade sveamar. Rimforsa, Märten 070-203 95 06.

Karusellseparatorn original. Ny praktisk modell. Bimekano Arne Oroug, 072-182 13 19.

ARGSOMETTBI

Huvudsak nätbutik, men besök går bra efter överenskommelse. Speciellt för mindre och medelstora biodlare. Finns utanför Karlshamn i Blekinge. www.argsomettbi.se Björn 070-329 32 62.

Locksigill. Flera sorter, enkelt att beställa, snabb leverans. www.honungssigillet.se

www.alltombiodling.se
böcker, filmer, nyheter, reportage om bin och biodling.

BI & BIODLINGSTILLBEHÖR

Smedgatan.1 Svedala. Öppet enligt överenskommelse. Ring 0708-95 50 30.

Bredskap Freddy Duwe, Vårsta Malmtorpsvägen 19, 147 71 Grödinge, 070-510 70 54, info@freddyduwe.com Hjulslungan, Nassenheider tappmaskin, BB-wear skyddskläder, Varrox oxalsyreförångare. Öppet? Se: www.freddyduwe.com

Här beställer du dina honungsetiketter.

Beställ dina etiketter via formuläret under medlems-service på biodlarna.se eller scanna QR-koden

Kontrollera att du har godkänd honungsbedömning innan du beställer

BIDLARNA

BISAMHÄLLEN

KRAV-godkända bisamhällen. Buckfastbin som står på två halv-LS. Tak, botten och skattlådor finns att köpa till. Kristianstad, Skåne. 070-563 25 17.

8 st bikupor LN med Buckfastbin och ramar. 2 500 kr/st. Svenljunga. 070-770 79 83.

KÖPES

Gamla bitidningar + annan bilitteratur – svenska, norska, engelska, danska. Tonygalic73@gmail.com

Lustgårdens
BELGOSUC
Invertbee flytande foder
prova smidig, kladdfri invintring med Belgosucs foderpåse

invintra starka samhällen!
CANDIPOLLINE GOLD Foderdeg med steriliserat bipollen
CANDIPOLLINE PLATINUM Foderdeg++ med extra pollen & B-vitamin steriliserat svenskt bipollen

Rent i kupan
Thymolplattor **HONEY** **HIVE CLEAN**
superenkla att använda Mediet stimulerar binas slädbeteende

Lustgårdens biodling tel 035-17 55 90

med över 40 år i branschen

Hullaryd, Aneby

Modernt Vaxrenseri med full utrustning.
Samtliga Bimaterial till försäljning.

info@davidssonsbimaterial.com
Telefon 070-561 85 63

Allt för din
biodling
Butik och lager
utanför Falköping
Välkommen!

Honung Grönt
Återförsäljare för
LP:s Biodling AB
Med Service i Focus!
Under lågsäsong har vi "Ringöppet"
070-6036138
honunggront.se

Följ oss på Facebook och Instagram

Sök på Biodlarna

BIODLARNAS KONTAKT

Sveriges Biodlares Riksförbund (SBR) är en politiskt, religiöst och etniskt obunden ideell organisation, som bygger på principen om frivilligt, individuellt medlemskap. Biodlarna ska arbeta för att utveckla svensk biodling som näring och meningsfull fritidssysselsättning, sprida kunskap om biodling, honungens egenskaper och pollinerings betydelse.

FÖRBUNDSKANSLIET

Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge
Tel: 0142-48 20 00
Öppet: må-to: 08.00-16.00, fre: 08.00-12.00.
Lunchstängt 12.00 - 13.00.
Telefontid växel vardagar 08.00-12.00

Adressändringar meddelas till medlem@biodlarna.se alt. 0142-48 20 00.
Medlemsfrågor medlem@biodlarna.se

Kontonummer

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter)
Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar)
Plusgiro: 86 85-0 (övriga betalningar).

KANSLICHEF

Anette Irebro,
0142-48 20 03
anette.irebro@biodlarna.se

ADMINISTRATÖR

Maj-Britt Järnvall,
0142-48 20 02
maj-britt.jarvall@biodlarna.se

WEBBANSVARIG

Ann-Sofie Alfsdotter,
0142-48 20 04
ann-sofie.alfsdotter@biodlarna.se

VIK EKONOMIANSVARIG

Christina Engholm,
0142-48 20 08
christina.engholm@biodlarna.se

UTBILDNINGANSVARIG

Lennart Johansson,
0142-48 20 10
lennart.johansson@biodlarna.se

UTVECKLARE INOM UTBILDNING OCH BIHÄLSA

Richard Johansson,
0142-48 20 05
richard.johansson@biodlarna.se

KOMMERSIELLA ANNONSER

Ta kontakt med Bitidningens redaktion, bitidningen@biodlarna.se

Uppslag två sidor utfallande	440 x 295	26 250 kr
• Helsida	225 x 295	16 125 kr
• Sista sidan (1/1 special)	215 x 238	18 750 kr
• Halvsida stående (1/2)	94 x 256	9 250 kr
• Halvsida liggande (1/2)	192 x 126	9 250 kr
• Kvantssida stående (1/4)	94 x 126	6 250 kr
• Kvantssida liggande (1/4)	192 x 61	6 250 kr
• Åttondelssida (1/8)	94 x 61	2 125 kr
• Mini	57 x 25	400 kr

Rabatter. 6 på varandra följande annonser ger 10%.

För helårsannonsering kontakta redaktören för prisuppgifter på annonspaket.

Annonsmaterialet lämnas som tryckfärdig pdf.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

REDAKTÖR BITIDNINGEN

Lena Grape Lilliehorn,
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge,
0142-48 20 06
bitidningen@biodlarna.se

Prenumeration på BITIDNINGEN:

Tidningen är en medlemsförmån för medlemmar i Biodlarna. Du kan också prenumerera separat på Bitidningen. Du betalar då 600 kr för ett helår (inom Sverige). Kontakta medlem@biodlarna.se vid intresse.

Artiklar och mötesnotiser till Bitidningen skickas till bitidningen@biodlarna.se

Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på Biodlarnas hemsida biodlarna.se

Annons till BITIDNINGEN:

Till Bitidningens e-post bitidningen@biodlarna.se
Annonspriser se information här nedan.

Manusstopp den första i månaden, en månad före utgivningsdagen.

Är det något nummer av Bitidningen du inte fått? Kontakta Biodlarnas kansli, 0142-48 20 00, medlem@biodlarna.se
Aktuella nr kan läsas via hemsidan.

KOMMUNIKATÖR

Johanna Svensson,
0142-48 20 07
johanna.svensson@biodlarna.se

RÅDGIVARE BIOLOGISK MÅNGFALD OCH BIHÄLSA

Björn Gustavsson,
073-856 43 12
bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se

BIODLARNAS BIBLIOTEK

Ultunabiblioteket, SLU, Box 7071,
750 07 UPPSALA. Tel vx 018-67 10 00.
Låneböcker beställs genom ditt lokala bibliotek.

FÖRBUNDSSTYRELSE

Förbundsordförande Björn Dahlbäck,
Krögervägen 8, 331 53 Värnamo.
Tel 076-035 66 46
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Vice förbundsordförande Ingmar Wahlström,
Östra Karsbo 502, 370 45 Fågelmara.
Tel 070-992 93 30.
ingmar.wahlstrom@biodlarna.se

Styrelseledamot Vivianne Boman,
Altuna - Fröslunda 22, 749 71 Fjärdhundra.
Tel 073-215 17 01
vivianne.boman@biodlarna.se

Styrelseledamot Leo de Geer,
Strandåsvägen 16, 216 30 Limhamn.
Tel 070-591 59 87
leo.degeer@biodlarna.se

Styrelseledamot Ann Elgemark,
Öströms väg 14, 664 50 Vällberg.
Tel 070-601 88 70.
ann.elgemark@biodlarna.se

Styrelseledamot Per Lundblad,
Skyttevägen 30, 181 46 Lidingö.
Tel 072-560 15 01
per.lundblad@biodlarna.se

Styrelseledamot Pontus Lundh,
Bruksgatan 4 C, 295 31 Bromölla.
Tel 070-995 95 56
pontus.lundh@biodlarna.se

Styrelseledamot Carin Ström,
Gallviksvägen 43, 441 63 Alingsås.
Tel 072-387 07 42
carin.strom@biodlarna.se

Omslagsbilden:

Svärmsommaren. Det har varit en intensiv svärmsommar och svärmfångarna har haft fullt upp.

FOTO: JAN BJERNLER

Pricken över i:et på förstasidan påminner om att drottningen märks **GUL** i år.

ANNONSERA

RADANNONSER

Radannonser placeras löpande efter varandra och tillsammans i slutet av tidningen under huvudrubriken "Marknadsplatsen". De samlas under ämnesrubriker. Inga bilder tas in här.

Utseende. Minimistorleken på en radannons är 2 rader/50 kr. De första 1-3 orden i annonsen blir i fetare stil. Det normala avståndet mellan två annonser är en blankrad.

Betalning. Radannonser faktureras. Pris: 25:-/rad. På radannonser ges ingen mängdrabatt.

Gratis. Två radannonser/år i efterkommande nummer är gratis för medlem.

Högst 3 rader/ annons

Annonsmaterial. Gratisannonser mejlas eller skickas med post till redaktören. Var noga med att ange dina kontaktuppgifter.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

Posttidning B — Bitidningen

Tryckort: Klippan

Obeställbar tidning återsändes till Biodlarnas kansli,
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge.

Dit anmäls även adressändringar.

Begränsad eftersändning.

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen
med den nya adressen angiven på tidningens framsida,
dvs ej på adressidan.

BIBUTIKEN

BESÖK BIBUTIKEN.BIIDLARNA.SE FÖR
ATT SE HELA SORTIMENTET

Beställ på bibutiken.biodlarna.se

Alla priser är exklusive frakt.

Kampanjer gäller så långt lagret räcker och t.o.m 31/10-22

Höstpaket

Isskrapa och reflexband

Paketpris

34:-

Ord.medlemspris:
48:-

Säker honung

79:-

Ord.medlemspris:
99:-

Datumstämpel

99:-

Datumstämpel

Lämpar sig perfekt för att stämpla
bäst-före-datum på honungsburkarna.

Datumordningen är enligt livsmedels-
verkets krav DD MM YY

OBS! Produkter ovanför ingår ej i utförsäljningen

RSÄLJNING! UTFÖRSÄLJNING! UTFÖRSÄLJNING! UTFÖRSÄLJNING! UTFÖRSÄLJNING! UTFÖRSÄLJNING!

FÖRST TILL KVARN...

För att se kvarvarande storlekar på kläder
och fullständigt utförsäljningssortiment
besök vår webbshop - bibutiken.biodlarna.se

Exempel på produkter från utförsäljningen

bibutiken.biodlarna.se

